

VAASAN AMMATTIKORKEAKOULU
UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Janne Örn

MODERNISERING AV EU:S MOMSSYSTEM

Övergång till digital rapportering i realtid

Företagsekonomi
2024

ABSTRAKT

Författare	Janne Örn
Lärdomsprovets titel	Modernisering av EU:s moms system
År	2024
Språk	Svenska
Sidantal	39
Handledare	Thomas Sabel

Förslaget "Moms i den digitala tidsåldern" som EU kommissionen presenterade den 8.12.2022 utgörs av 3 olika helheter och mitt lärdomsprov kommer att behandla den första av de 3 helheterna, som innebär en digitalisering av rapporteringen av mervärdesskatt vid gränsöverskridande handel mellan företag inom den europeiska unionen. Målet med den digitala rapporteringen är att förverkliga en realtidsuppföljning av mervärdesskatteuppgifter. Tanken är att rapporteringen skall basera sig på krav på obligatorisk e-fakturerings.

Den teoretiska delen av mitt arbete innehåller bakgrunden till förslaget och målet är att läsaren skall få ett helhetsperspektiv, en skildring av det europeiska moms systemet samt en beskrivning av e-faktureringsmetod. I lärdomsprovets empiriska del undersöker jag på vilket sätt det här förslaget kommer att minska på de bördor som är relaterade till momsbeskattningen samt göra moms förfarandena administrativt lättare, för företag som bedriver gränsöverskridande handel gentemot andra företag inom unionen.

Det europeiska moms systemet är inte samordnat medlemsländerna emellan, varken beskattningsmässigt eller när det rör sig om rapporteringsskyldigheter. Syftet med detta förslag är, förutom en realtidsuppföljning av mervärdesskatteuppgifter vid gränsöverskridande handel mellan företag, en harmonisering av medlemsländernas momsbeskattningar och följaktligen ett mer enhetligt europeiskt moms system. Denna målsättning är dock ställt på längre sikt och detta förslag är enbart ett steg mot denna långsiktiga ambition. I detta lärdomsprov belyser jag de reformer, som generas av detta första steg mot ett mer samordnat moms system inom den europeiska unionen.

ABSTRACT

Author	Janne Örn
Title	Proposal to modernize the EU:s Value-Added Tax system made by the European Commission
Year	2024
Language	Swedish
Pages	39
Name of Supervisor	Thomas Sabel

The proposal "VAT in the digital age" that the EU Commission presented on 8.12.2022 consists of three different parts and the thesis deal with the first of the three parts, which involves digitizing the reporting of value added tax in cross-border trade between companies within the European Union. The goal of the digital reporting is the realization of a real-time follow-up of VAT information and it is intended that the reporting should be based on requirements for mandatory e-invoicing.

The theoretical part of the study contains the background to the proposal and in order for the reader to get an overall perspective, a description of the European VAT system and a description of e-invoicing as an invoicing method. In the empirical part of the study, I examine how this proposal will reduce the burdens related to VAT taxation and make the VAT procedures administratively easier to deal with, for companies that carry out cross-border trade vis-à-vis other companies within the Union.

The European VAT system is not coordinated between the member states, neither in terms of taxation nor when it comes to reporting obligations. The purpose of this proposal is, in addition to a real-time follow-up of VAT information in cross-border trade between companies, a harmonization of the member states' VAT taxation and consequently a more unified European VAT system. However, this objective is set in the longer term and this proposal is only a step towards this long-term ambition. In this thesis, I highlight the reforms generated by this first step towards a more coordinated VAT system within the European Union.

INNEHÅLL

ABSTRAKT

ABSTRACT

1	INLEDNING	8
1.1	Problemformulering.....	9
1.2	Syfte.....	9
1.3	Avgränsningar	9
1.4	Forskningsmetod.....	10
1.5	Begrepp	11
2	DIGITAL RAPPORTERING I REALTID BASERAT PÅ E-FAKTURERING.....	15
2.1	E-fakturering	15
2.2	Sändande av e-fakturor	15
2.3	Mottagande av e-fakturor	16
2.4	Digital momsrapportering i realtid på den inhemska marknaden	17
2.5	Direktiven som det europeiska momssystemet grundar sig på	20
2.6	Förslagets bakomliggande orsaker	21
2.7	Förslagets samstämmighet med nuvarande regler	24
2.8	Förslagets samstämmighet med europeiska unionens allmänna politik	24
2.9	Förenligt med subsidiaritetsprincipen	25
2.10	Förenligt med proportionalitetsprincipen.....	26
2.11	Anordnandet av ett offentligt samråd	26
3	FÖRÄNDRINGAR SOM FÖRSLAGET MEDFÖR.....	27
3.1	Förändringar som föreslås till direktiv 2006/112/EG	27
3.2	Huvudregeln för sändande av fakturor kommer att vara e-fakturering.	27
3.3	Tidsfristen för sändande av fakturor som gäller gemenskapsinterna varu- leveranser och levererande av tjänster med omvänd betalningsskyldighet .	28
3.4	Samlingsfakturornas avlägsnande	28
3.5	Fakturans uppgifter	29

3.6	Digitalt rapporteringssystem för gemenskapsinterna transaktioner	29
3.7	Digitalt rapporteringssystem för levererande av varor och tjänster inom medlemsstaternas gränser	31
3.8	Förändringar som föreslås till förordning 904/2010	32
3.9	Introducerandet av det centrala VIES	34
3.10	Utfasning av det nuvarande VIES.....	34
4	SLUTDISKUSSION	35
	KÄLLOR	37

FÖRTECKNING ÖVER FIGURER

FIGUR 1 - Analys över kostnader vs. nyttor	19
---	-----------

FÖRTECKNING ÖVER BILAGOR

BILAGA 1. Lärdomsprovspass

1 INLEDNING

Det europeiska momssystemets skatteregler börjar vara föråldrade och är verkligen inte lämpade för dagens allt mer digitaliserade ekonomiförvaltning. Med de digitala hjälpmedel som idag finns att tillgå kunde momssystemet göras mindre betungande och administrativt lättare att handskas med för företag. Med detta som utgångspunkt lanserade europeiska kommissionen i december 2022 ett förslagspaket med åtgärder för att modernisera det europeiska momssystemet och på så vis underlätta de administrativa bördor som momssystemet idag förorsakar företag.

Förslaget utgörs av 3 olika helhetsåtgärder och den första av dessa helheter är åtgärder för att modernisera rapporteringsskyldigheterna rörande momsbeskattningen för företag inom europeiska unionen. Målsättningen är en realtidsuppföljning av mervärdesskatteuppgifter för transaktioner mellan företag som idkar gränsöverskridande handel inom EU. För att detta skall vara möjligt att genomföra rent praktiskt, så föreslår kommissionen krav på obligatorisk e-fakturerings för företag som sinsemellan bedriver gränsöverskridande handel inom unionen.

Den långsiktiga målsättningen med detta förslag, är att medlemsländerna skall börja tillämpa krav på obligatorisk e-fakturerings även på inhemska transaktioner, för att kunna ta tillvara de möjligheter som e-fakturerings för med sig i den digitala ekonomiförvaltningen men även för att de olika medlemsländernas mervärdesskatteregler skall kunna harmoniseras på ett bättre sätt. Finland har långtgående planer på att införa transaktionsspecifik rapportering av momsuppgifterna för företag och användning av e-fakturerings har en betydande roll i förverkligandet av denna typ av rapportering.

1.1 Problemformulering

För företag inom den europeiska unionen som vill bedriva handel bortom den egna landsgränsen, kan moms-systemet som tillämpas inom europeiska unionen fortsättningsvis vara besvärligt. EU-kommissionens förslag den 8.12.2022 är gjort för att underlätta för små- och medelstora företag, att expandera sin verksamhet utöver den egna landsgränsen. Förslaget är alltså tänkt att främja företagens tillväxt, genom att göra moms-systemet administrativt lättare att handskas med och i sin helhet bli bättre för företag.

1.2 Syfte

Syftet med detta arbete är att klargöra på vilka olika sätt detta förslag kommer att kunna göra det administrativa arbete som momsbeskattningen medför, mindre besvärligt för företag vid handel med övriga EU-länder. Förslaget eftersträvar en helt digitaliserad momsrapportering för gränsöverskridande transaktioner mellan företag inom den europeiska unionen, med krav på obligatorisk e-fakturerings som en förutsättning för uppföljning av transaktioner i realtid. Därtill syftar arbetet även till att informera kort om skatteförvaltningens planer på ett införande av transaktionsbaserad realtidsuppföljning av mervärdesskatteuppgifter på den inhemska marknaden. Denna realtidsuppföljning skulle vara baserad på användningen av e-fakturer och e-kvitton.

1.3 Avgränsningar

Jag kommer i detta arbete att enbart fokusera på den första helheten i EU-kommissionens förslagspaket "mervärdesskatt i den digitala tidsåldern", det vill säga krav på obligatorisk e-fakturerings för företag som bedriver gränsöverskridande verksamhet gentemot andra företag i EU. Detta arbete kommer att vara avgränsade till finländska företag som enbart är registrerade i Finland och hur förslaget kommer att inverka på de finländska företagens

momsförfaranden vid handel med företag i övriga EU-länder. Åländska företag kommer inte heller att beaktas, då Åland inte hör till den europeiska gemenskapens mervärdesskatteområde. Jag kommer även att avgränsa arbetet till att enbart fokusera på de områden inom det europeiska momssystemet som förslaget avser reformera, inte på befintliga regler och förfaringssätt som efter förslagets ikraftträdande förblir oförändrade.

1.4 Forskningsmetod

Med en litteraturstudie avses ett systematiskt sökande, kritiskt analyserande och sammanställande av litteratur inom ett visst tema eller problemområde. Det finns 3 olika typer av litterära studier. Man kan göra en allmän litteraturstudie, systematisk litteraturstudie eller begreppsanalys. (Barajas, K., Forsberg C. & Wengström Y., 2013, sidan 25)

Vid en allmän litteraturstudie sammanställs litteratur inom ett särskilt område, men det sker nästan aldrig systematiskt och studien har ofta alltför många översiktsartiklar med alltför svag kvalitetsbedömning. Syftet med denna typ av studie är ofta att föranleda empiriska studier eller helt enkelt redogöra för det rådande kunskapsläget. Syftet med en systematisk litteraturstudie är att på ett systematiskt sätt ta fram all vetenskaplig litteratur, som finns tillgänglig inom ett visst ämne. Genom att göra en systematisk litteraturstudie försöker man få fram information om empiriska studier, som verkställts tidigare och man koncentrerar sig på den aktuella forskning som finns tillgänglig. Avsikten med en begreppsanalys är att tydliggöra och öka insikten om de verkliga fenomen som erfarenheter, upplevelser och företeelser inbegriper. Denna typ av studie utförs genom en granskning av ordböcker och annan väsentlig litteratur. (Barajas, K., Forsberg C. & Wengström Y., 2013, sidorna 25-26, 31, 33)

Litteraturstudier kan ha kvantitativ forskningsansats, kvalitativ forskningsansats eller bådadera. Inom studier med kvantitativ ansats försöker forskaren vara objektiv och inte bli för involverad i sitt forskningsämne, för att det skall finnas så

liten risk som möjligt att detta inverkar på resultatet av studien. Forskaren strävar efter att systematisera och strukturera, se sammanhang, förutspå och klargöra. Inom studier med kvalitativ ansats är man som forskare inte separerad från studieobjektet, utan forskarens egna föreställningar kan inverka på resultatet av studien som görs. Forskaren eftersträvar inte kvantifiering, utan frågeformuleringen expanderar och blir mer omfattande, vartefter forskaren under det inledande skedet gör oväntade upptäckter eller finner oväntade mönster. (Barajas, K., Forsberg C. & Wengström Y., 2013, sidorna 51, 53)

Mitt arbete är en systematisk litteraturstudie av EU-kommissionens förslag den 8.12.2022. Jag har valt denna forskningsmetod eftersom den lämpar sig väl för mina 2 huvudfrågor i detta arbete, nämligen att reda ut förslagets möjligheter att minska momsrelaterade bördor för företag samt förslagets potential att underlätta för företag som vill bedriva gränsöverskridande handel sinsemellan inom unionen. I kapitel 2 & 3 kommer jag med kvantitativ ansats, att presentera vetenskapliga dokument och artiklar om ämnet i fråga och redogöra för befintliga regler och tillämpanden samt de förändrade bestämmelser och praxis som detta förslag kommer att medföra. Kapitel 4 består av en sammanfattande slutdiskussion.

1.5 Begrepp

Moms (mervärdesskatt)

Med begreppet mervärdesskatt eller moms avses den skatt som betalas för konsumtionen av i princip alla varor och tjänster. Momsbeskattningen fungerar som så att vid försäljning av varor och tjänster, så lägger företaget till momsen på försäljningspriset. Det är alltså konsumenten som i praktiken betalar denna konsumtionsskatt. Företagen är skyldiga att regelbundet deklarerat och betala mervärdesskatt, i enlighet med dess skatteperiod. (Skatteförvaltningen 2.6.2020)

Beskattningsbar person

En beskattningsbar person är enligt det europeiska momssystemet den, som självständigt utövar ekonomisk verksamhet, oavsett på vilken plats verksamheten bedrivs och oavsett vilket den ekonomiska verksamhetens resultat och ändamål är. (EUR-Lex 1.1.2024)

Gemenskapsintern handel

Med gemenskapsintern handel avses gränsöverskridande handel mellan momsskyldiga företag i EU-länderna. Varuförsäljning till ett företag i ett annat EU-land är i allmänhet skattefri, då man utövar gemenskapsintern handel. Den skattefria försäljningens förutsättningar är dels att varan bör fraktas från Finland till ett annat EU-land, men även att köparen är registrerad som momspliktig i ett annat EU-land än Finland. (Skatteförvaltningen 2.1.2017)

Omvänd momsskyldighet

Omvänd momsskyldighet betyder att det är köparen av en vara eller tjänst som betalar mervärdesskatten. Enligt den allmänna bestämmelsen i Finlands mervärdesskattelag om tjänstehandel mellan näringsidkare, så tillämpas alltid omvänd momsskyldighet i de fall då försäljaren och köparen av en tjänst är etablerade i olika länder. Detta betyder således att i tjänstehandeln mellan en finländsk näringsidkare och en näringsidkare i ett annat EU-land, så är det köparen av en tjänst som betalar mervärdesskatten i sitt eget land, istället för säljaren av tjänsten. (Skatteförvaltningen 2.1.2017)

Plats för leverans/ tillhandahållande av tjänst vid utrikeshandel

Den medlemsstat som vid momsbeskattningen har rätt att uppbära moms vid försäljning av en tjänst till en annan medlemsstat, är fastställd i bestämmelserna om försäljningsland för tjänster. Det är även denna stats

mervärdesskattelagstiftning som kommer att tillämpas på tjänsteförsäljningen. Gällande förmedlingstjänster är det försäljningslandet för den förmedlade nyttigheten, som är försäljningsland. När det gäller elektroniska tjänster är det köparens land, som är försäljningsland. (Skatteförvaltningen 15.11.2021)

Samlingsfaktura

En samlingsfaktura är en faktura som innehåller flera skilda försäljningar av varor och tjänster. (Skatteförvaltningen 1.9.2023)

Sammandragsdeklaration (Sammanställningar)

Företag som idkar gränsöverskridande EU-handel med andra företag skall göra deklarationer till skatteförvaltningen om detta. De här deklarationerna benämns sammandragsdeklarationer och är ett av verktygen för övervakningen av varu- och tjänstehandeln inom europeiska unionen. Företag skall lämna sammandragsdeklarationer om gemenskapsintern försäljning av varor och gränsöverskridande transport av egna varor som anses vara gemenskapsintern försäljning, ifall företaget agerar som den andra parten i en trepartshandel samt vid sådan försäljning av tjänster där köparen är momsregistrerad i ett annat EU-land. (Skatteförvaltningen 30.11.2021)

Överföring till avropslager s.k. call of-lager

Överföring till avropslager även kallat "call of-lager" innebär att företaget transporterar varor till ett lager beläget i ett annat EU-land, där detta lager ifråga ägs av endera kunden eller en tredje part. Begreppet avropslager i sig innebär ett lager, från vilket en kund som företaget har kunskap om från tidigare, har rätt att motta varorna och ta dem i sin egen besittning. Information om överföringar till avropslager skall i enlighet med mervärdesskattelagen deklarerars med

sammandragsdeklarationerna. Det blir dock en gemenskapsintern försäljning först då kunden tar ut dessa varor ur lagret, dvs. erhåller äganderätten till varorna. Skedet "överföring till avropslager" är alltså inte en gemenskapsintern försäljning, trots att man anmäler det med sammandragsdeklarationen. (Skatteförvaltningen 15.1.2020)

2 DIGITAL RAPPORTERING I REALTID BASERAT PÅ E-FAKTURERING

I detta kapitel beskrivs e-fakturering som faktureringsmetod och jag redogör även för den finländska skatteförvaltningens planer på att i framtiden införa faktura- och kvittobaserad realtidsrapportering av momsuppgifter. Vidare skildras det europeiska momssystemet i korthet och därefter redogör jag för bakgrunden till EU-kommissionens förslag.

2.1 E-fakturering

E-faktura är en faktura som sänds och tas emot i elektronisk form och som innehåller alla de uppgifter som också finns i en pappersfaktura. Fler och fler företag sänder och tar emot sina fakturor som e-fakturor. I Finland har vi 3 olika e-fakturastandarder i bruk: elinvoice, Finvoice och TEAPPS. Filformatet för alla 3 standarderna är antingen i XML- eller ASCII-format. (Sanna Lahti, Tero Salminen, 2014, sidorna 62, 95)

2.2 Sändande av e-fakturor

För att kunna sända e-fakturor i Finland, bör faktureraren vara ansluten till någon av de e-fakturaoperatörer som finns på marknaden. Operatören är en tjänsteleverantör som förmedlar och konverterar e-fakturor samt övervakar fakturatrafiken. I praktiken överför man fakturamaterialet från fakturerarens ekonomisystem till operatören, som i sin tur förmedlar materialet vidare och vid behov även konverterar materialet till en annan standard. Ifall mottagaren förmår ta emot e-fakturor, så förmedlar operatören fakturan till mottagarens operator. I annat fall så förmedlas fakturan till en utskriftstjänst. Fakturamaterialet som levereras till e-fakturaoperatören bör vara i rätt format och med rätt standard. Det här förutsätter att fakturerarens ekonomisystem har de egenskaper som gör detta möjligt, vilket moderna ekonomisystem har. I synnerhet ekonomisystem som är anpassade för små och medelstora företag med sådana funktioner och en länk till operatören, blir allt vanligare på marknaden.

Faktureraren bör i sitt eget faktureringsystem underhålla uppgifterna i kundregistret, så att fakturan levereras längs rätt kanal till mottagarens elektroniska mottagaradress. Det kan emellanåt vara väldigt besvärligt och förutsätter att man gör ändringar och tester både gentemot operatören och i det egna faktureringsystemet. Först då faktureringskanalen är konstruerad och aktiverad kan man påbörja den elektroniska faktureringen. Hur och på vilket sätt fakturamaterialet levereras till operatören är beroende av företagets system och valda process och då fakturamaterialet är i rätt form hos operatören, är fakturerarens del av faktureringsprocessen över. Eftersom e-fakturering förutsätter att faktureringsystemet har särskilda egenskaper så bör faktureraren innan e-fakturering tas i bruk, utreda ifall systemet redan har de här egenskaperna eller ifall de är lätt tillgängliga via t.ex. en programuppdatering. Skräddarsydda lösningar kan vara väldigt arbetsamma och dyra att förverkliga. Kostnader som uppstår vid övergången till elektronisk fakturering är programvarukostnader i startfasen, kommunikationsförbindelsen, tester och förstås e-fakturaoperatörens serviceavgifter. För sina tjänster debiterar e-fakturaoperatörerna i allmänhet en fast grundavgift och fakturaspecifika avgifter. (Sanna Lahti, Tero Salminen, 2014, sidorna 93-94)

2.3 Mottagande av e-fakturor

Mottagande av e-fakturor innebär alltid kostnadsbesparingar för företag och e-fakturor kan sändas till både företag och konsumenter. Då ett företag får en e-faktura, sänds fakturan vanligtvis direkt till företagets ekonomisystem. Största delen av e-fakturor i Finland sänds och tas emot via förmedlingssystem som handhas av operatörer och banker. Ifall ett företag har möjlighet att ta emot e-fakturor, lönar det sig att kräva att leverantören sänder fakturor i elektroniskt format.

Emottagandet av e-fakturor från utländska leverantörer är fortfarande marginellt, pga. att e-faktureringsformaten är olika och e-faktureringsavtal mellan operatörerna saknas. På europeisk nivå arbetar arbetsgruppen för

operatörssamverkan EESPA (European E-invoicing service providers association) för att utöka antalet e-fakturer och dess målsättning är att främja samarbetet mellan operatörerna genom att bl.a. fastställa en standardmodell för avtal mellan operatörerna samt påverka EU:s lagstiftning på så vis, att lagstiftningen inte skall vara något hinder för en utvidgning av e-fakturer.

Enligt en undersökning som Helsingfors handelshögskola gjort år 2008 utgörs kostnadsbesparingar inom förmedling och hantering av elektroniska fakturer av följande element:

- Materialkostnader (papper, utskrift, postkostnader, kuvert, postning).
- Minskade fakturerings- och administrationskostnader
- Effektivare programvara samt operativ verksamhet (mindre manuellt arbetet i de olika systemen)
- Minskade betalrörelsekostnader
- Lägre arkiveringskostnader

(Sanna Lahti, Tero Salminen, 2014, sidorna 62-63)

2.4 Digital momsrapportering i realtid på den inhemska marknaden

I samråd med kunder och intressentgrupper har skatteförvaltningen klargjort ifall det i framtiden kommer att vara möjligt att få uppgifter om moms digitalt i realtid. Uppgifterna skulle då hämtas direkt från företagens ekonomisystem till skatteförvaltningen via ett gränssnitt. Detta skulle handla om en transaktions-specifik rapportering specifikt för e-fakturer och e-kvitton, eftersom denna typ av rapportering baserar sig på dokument i detta format. Med dessa uppgifter som grund, så skulle skatteförvaltningen ha möjlighet att generera en förhandsfylld momsdeklaration och det skulle således underlätta för företag, som endast skulle behöva kontrollera deklARATIONEN och redigera den ifall det finns behov.

Förverkligandet av denna typ av rapportering är ställt på längre sikt, eftersom man ännu kommer att behöva göra tilläggstudier gällande det praktiska

genomförandet. Avsikten med den förhandsifyllda deklARATIONEN är att underlätta företagens verksamhet och således är planen att företagen själva skall få välja ifall de vill använda sig av skatteförvaltningens förhandsifyllda deklARATION. Principer gällande förhandsifyllningen och användningen av denna kommer att definieras av skatteförvaltningen i samråd med kunder och intressentgrupper. Oberoende förfaringssätt så kommer företag även i fortsättningen att själva behöva granska och godkänna deklARATIONEN, då den tillhör sådana typer av skatteärenden som företag handlägger på eget initiativ.

Enligt skatteförvaltningen finns det goda internationella erfarenheter av ex. reducerade skattefel, som följd av i bruktagning av faktura- och kvittospecifik rapportering. Skattefel uppstår nämligen i allmänhet av bristfälliga eller felaktiga uppgifter. En annan positiv fördel skulle även vara att momsåterbäringar skulle kunna skötas mer effektivt, så att företagen på så vis snabbare skulle få sina momspengar återburna. Utredningsbegäranden som skatteförvaltningen skickar till företag gällande deklARATIONER som gjorts, skulle även kunna riktas på ett bättre sätt.

Den digitala momsrapporteringen i realtid kommer att innebära ändringar i företagens ekonomisystem, vilket betyder att man kommer att behöva beakta företagens olika förutsättningar att anpassa sina program till detta rapporteringssätt. Anpassningen till det nya rapporteringssättet kommer alltså att ske stegvis.

Skatteförvaltningen har tillsammans med Världsbanken framställt en analys över kostnader vs. nyttor som det nya rapporteringssättet kommer att innebära för företag och hela samhället. I analysen delade man upp företagen i 3 olika grupper, dvs. miniföretagare, små och medelstora bokföringsbyråkunder samt storföretag. Denna undersökning visar att nyttorna av det digitala momsrapporteringssättet i realtid, på längre sikt överstiger de ekonomiska kostnaderna som denna förändring för med sig. Figuren nedan visar resultatet av analysen.

Miniföretagare	Små och medelstora bokföringsbyråkunder	Storföretag
<p>Kostnader av engångskaraktär 25–26 miljoner €</p> <ul style="list-style-type: none"> ändringar i systemet: 0,5 miljoner € utbildningskostnader: 24–25 miljoner €, cirka 68 €/företag <p>Den årliga kostnadspåverkan på momsdeklareringen 83–84 miljoner €</p> <ul style="list-style-type: none"> Användningen av e-fakturor: 40 miljoner €, cirka 120 €/företag, 87 % av gruppen Momsrapportering: 43–44 miljoner €, cirka 120 €/företag Systemadministration: 135 000 € <p>Totalt cirka 363 000 företag</p>	<p>Kostnader av engångskaraktär 32–33 miljoner €</p> <ul style="list-style-type: none"> ändringar i systemet: 1,5–2,5 miljoner €, cirka 15 €/företag utbildningskostnader: 30 miljoner €, 140 €/företag <p>Den årliga kostnadspåverkan på momsdeklareringen 53–55 miljoner €</p> <ul style="list-style-type: none"> Användningen av e-fakturor: 8–9 miljoner €, cirka 120 €/företag, 32 % av gruppen Momsrapportering: 45–46 miljoner € (210 €/företag) Systemadministration: 125 000 € <p>Totalt cirka 217 000 företag</p>	<p>Kostnader av engångskaraktär 467 miljoner €</p> <ul style="list-style-type: none"> systemkostnader: 445 miljoner €, cirka 100 000 €/företag utbildningskostnader: 22 miljoner €, 5 000 €/företag <p>Den årliga kostnadspåverkan på momsdeklareringen 56 miljoner €</p> <ul style="list-style-type: none"> Momsrapportering: 11 miljoner €, cirka 2 500 €/företag Systemadministration: 45 miljoner €, 10 000 €/företag <p>Totalt cirka 4 400 företag</p>

FIGUR 1 - Analys över kostnader vs. nyttor

Resultatet visar att det framförallt är småföretag som gynnas av detta i.o.m. den förhandsifyllda momsdeklarationen. De företag som mest kostnadseffektivt kommer att kunna anpassa sig till den faktura- och kvittospecifika rapporteringen är framförallt små och medelstora företag samt även de bokföringsbyråer som använder färdigprogram. Det kommer att bli mest kostsamt för storföretag och ju mer skraddarsydda programvaror som är i användning, desto kostsammare blir anpassningen till det nya digitala rapporteringssättet i realtid.

Enligt skatteförvaltningens utlåtande så kommer företagens kostnader för denna reform av momsrapporteringen att detaljeras ifortsättningen, såvida man går vidare med faktura- och kvittospecifik rapportering. Man kommer även att väga in företagens utlåtanden om alternativa detaljer. Finansministeriet har övertagit

skatteförvaltningens utredning om transaktionsspecifik rapportering. (Skatteförvaltningen 15.10.2020)

2.5 Direktiven som det europeiska momssystemet grundar sig på

Startpunkten för det europeiska momssystemet blev införandet av det första och andra momsdirektivet. Det Första momsdirektivet innehöll enbart en bestämmelse om att medlemsländerna behövde ersätta sina omsättningskatter, med ett momssystem som gjorde det möjligt att erhålla återbäring för moms som ingått i gjorda inköp. Det Andra momsdirektivet innehöll en sammanfattning av det här momssystemet, där medlemsländerna behöll sin självbestämmande-rätt i frågor rörande undantag och skattesatser. (Ad van Doseum, Herman van Kesteren, Gert-Jan van Norden, 2016, sidan 12)

För en vidare harmonisering av momssystemet och till följd av skapandet av en europeisk inre marknad mellan medlemsländerna, infördes och antogs det Sjätte momsdirektivet den 1 januari 1979. Detta direktiv gav mer specifika instruktioner om momssystemet och strukturen över skattesatserna. Trots att syftet med detta direktiv var att harmonisera momssystemet på ett bättre sätt, innehöll det ändå otaliga alternativ och undantag för medlemsländerna. Misslyckandet med att harmonisera momssystemet, berodde i de flesta fall på en politisk ovilja och rädsla för att skapa enhetliga regler för alla medlemsstater. När det Sjätte momsdirektivet trädde i kraft, upphävdes det Andra momsdirektivet men det Första momsdirektivet kvarstod. (Ad van Doseum, Herman van Kesteren, Gert-Jan van Norden, 2016, sidan 13)

Det Sjätte momsdirektivet var ända till 1.1.2007 grunden för alla de nationella momssystemen. Under årens lopp gjorde man tillägg till detta momsdirektiv, det mest betydande tillägget blev övergångssystemet för "gemenskapsinterna transaktioner", som trädde i kraft 1.1.1993. Detta tillägg gjordes som en kompromiss mellan medlemsländerna gällande momsutbördens praktiska tillvägagångsstätt med anledning av Europeiska Unionens gemensamma slopande

av de skattemässiga gränsområdena. Detta system var alltså tänkt som ett övergångssystem med slutdatum 1.1.1997 och innebar att försäljningen av varor inom europeiska unionen beskattas i det medlemsland som utgör varornas destination. Detta övergångssystem är dock ännu i bruk och den huvudsakliga orsaken är att medlemsländerna helt enkelt inte har kunnat komma överens om ett slutgiltigt moms-system. "The transitional system for intra-Community transactions", har sedan 1.1.1997 utvidgats och är idag en väsentlig del av Direktiv 2006/112/EC, som 1.1.2007 ersatte det Sjätte moms-direktivet. (Ad van Doseum, Herman van Kesteren, Gert-Jan van Norden, 2016, sidorna 14-15)

Orsaken till uppkomsten av Direktiv 2006/112/EC är de många förändringar som skedde mellan år 1993 och år 2006. Tillkomsten av elektroniska tjänster och europeiska unionens egna slopanden av skattemässiga gränsområden, innebar för många tillägsartiklar och refereranden till andra artiklar och dylikt som gjorde att det Sjätte moms-direktivet som helhet blev för krångligt och komplicerat. I bruktagandet av Direktiv 2006/112/EC gjordes för att göra moms-systemet tydligare och mer rationellt och är sedan 1.1.2007 det huvudsakliga verktyget i den europeiska moms-lagstiftningen. När man pratar om "moms-direktivet", är det just detta Direktiv 2006/112/EC som man refererar till. (Ad van Doseum, Herman van Kesteren, Gert-Jan van Norden, 2016, sidan 15)

2.6 Förslagets bakomliggande orsaker

Medlemsländerna i EU finansierar en stor del av sina nationella budgetar genom moms-beskattnings och 0,3 % av medlemsländernas moms-intäkter transfereras till EU som egna medel, vilka utgör 12 % av EU:s budget. Moms-systemet i EU har dock blivit alltmer besvärligt och invecklat, de 30 år gamla moms-förordningarna gällande gränsöverskridande handeln inom EU är inte lämpade för företag som idag opererar i den digitala tidsåldern. Man bör därför tillämpa den teknik som finns idag för att företagen skall kunna reducera det administrativa arbetet och kostnaderna som moms-systemet medför.

Före EU-kommissionen presenterade detta förslag hade Europaparlamentet gett sitt tydliga stöd till incitamentet om en modernisering av momsrapporteringen inom EU genom ett mer förenklat förfarande och en reformering av skyldigheten att redogöra för gränsöverskridande verksamhet.

EU-kommissionens förslag har som huvudmål att reformera skyldigheten att rapportera moms genom att introducera ett standardiserat transaktionsbaserat elektroniskt rapporteringsformat för gränsöverskridande transaktioner mellan företag inom europeiska unionen. Förutsättningen för en sådan rapportering är att företagen använder e-faktureringsmetod. Utöver krav på e-faktureringsmetod vid dessa transaktioner, så tillkommer även andra reformer av befintliga regler och på grund av detta så bildar detta förslag en åtgärdshelhet, som innebär 3 olika ändringar av direktiv och förordningar som EU tidigare antagit. För det första en ändring av direktiv 2006/112/EG vad gäller mervärdesskatteregler för den digitala tidsåldern. För det andra en ändring av förordning (EU) nr 904/2010 vad gäller de arrangemang för administrativt samarbete på mervärdesskatteområdet som krävs för den digitala tidsåldern. Den sista ändringen är en ändring av genomförandeförordning (EU) nr 282/2011 vad gäller informationskrav för vissa mervärdesskatteordningar. (Europeiska kommissionen 8.12.2022, RÅDETS DIREKTIV, sidorna 1-3)

EU-direktivet som gäller moms är från 1970-talet och de fastställda normkraven på rapporteringen är därför analoga. För att kunna anpassa momsrapporteringen till digitaliseringen skulle man behöva ändra det nuvarande momsdirektivet, då medlemsländerna idag behöver ansöka om en diskrepans för att kunna ställa krav på digitalt rapporteringsformat baserat på e-faktureringsmetod. Enligt momsdirektivet kan medlemsländerna väldigt fritt välja hur och på vilket sätt de sörjer för att momsen uppbärs korrekt och därför har medlemsländerna sinsemellan väldigt skiftande krav på rapportering i digital form. Detta förorsakar kostnader för företag som verkar i flera medlemsländer och måste anpassa sig till alla dessa medlemsländers olika rapporteringskrav. Detta utgör således ett hinder för

företag att expandera över den egna landsgränsen och bedriva handel på den inre marknaden. (Europeiska kommissionen 8.12.2022, RÅDETS DIREKTIV, sidorna 3-4)

Momsrapporteringen för gemenskapsintern handel kallas i momsdirektivet för sammanställningar och dessa sammanställningar har inte ändrats avsevärt sedan 1993. De här sammanställningarna passar inte in i den digitala ekonomin i sin nuvarande form, eftersom de inte kan jämföras med de digitala rapporteringssystem som några medlemsländer har börjat tillämpa på sin inrikeshandel. Sammanställningarna är även otillräckliga ur den synvinkeln, att de enbart innehåller en beskattningsbar persons sammanställda uppgifter och inte uppgifter på transaktionsnivå. Därtill är det enligt momsdirektivet helt frivilligt för medlemsländerna huruvida de väljer att implementera krav på rapportering av gemenskapsinternas förvärv, vilket mindre än hälften av medlemsländerna valt att göra. Således erbjuder inte momssystemet någon enhetlig jämförelse mellan uppgifter om leverans eller förvärv, dessutom är de uppgifter som finns tillgängliga inte alla gånger analyserbara, eftersom registreringen och uppladdningen av uppgifter till systemet inte alltid sker vid samma tidpunkt.

Det praktiska förfarandet fungerar på så vis att nationella databaser lagrar de här sammanställningarna och genom det elektroniska gränssnittet VIES, så sammankopplar man databaserna och utbyter information. VIES står för "systemet för utbyte av information om mervärdesskatt". Detta system är tillgängligt för medlemsländernas skatteförvaltningar ur övervaknings syfte, medan ekonomiska aktörer använder det för att kontrollera validiteten i kundernas momsregistreringsnummer som uppges i samband med att den gemenskapsinternas försäljningen äger rum.

Problemen kring ofullständig harmonisering av rapporteringssystemen nationellt kommer att åtgärdas genom implementerandet av en allmän rapporteringsmall, vilket möjliggör uppgiftsrapportering baserat på elektroniska fakturor förutsatt att fakturorna är utfärdade enligt den europeiska standard som är fastslagen i

direktivet 2014/55/EU om elektronisk fakturering vid offentlig upphandling. (Europeiska kommissionen 8.12.2022, RÅDETS DIREKTIV, sidorna 4-5)

2.7 Förslagets samstämmighet med nuvarande regler

Det här förslagets syfte stämmer överens med ett initiativ som EU-kommissionen tidigare utfärdat, om ett slutgiltigt moms-system för beskattning av handel mellan medlemsstaterna, där tanken är att momsbeskattningen av gemenskapsinterna transaktioner skall hanteras på samma sätt som momsbeskattningen av EU-ländernas inhemska transaktioner dvs. momsen betalas i leverantörens medlemsstat. Detta initiativ debatteras dock ännu i det europeiska rådet, så avsikten med förslaget om mervärdesskatt i den digitala tidsåldern är dels att förstärka det befintliga moms-systemet, men även att stödja övergången till det slutgiltiga moms-systemet.

Därtill ger detta förslag stöd till europeiska unionens mål om hållbar tillväxt som syftar till att förbättra skatteuppbörden och minska efterlevnadskostnader för företag, privatpersoner och skatteförvaltningar. I europeiska unionens plan för konkurrenskraftig hållbarhet ingår också förbättrandet av skattesystemen genom stödjandet av en mer rättvisare och hållbar ekonomisk verksamhet. (Europeiska kommissionen 8.12.2022, RÅDETS DIREKTIV, sidorna 9-10)

2.8 Förslagets samstämmighet med europeiska unionens allmänna politik

Europeiska kommissionen har långsiktiga planer på skapandet av en fungerande inre marknad, med en mer rättvis och förbättrad företagsbeskattning som prioritet. Därtill vill kommissionen även åtgärda skillnader i skatteregler medlemsländerna emellan, för att kunna möjliggöra en mer djupgående integrering av den inre marknaden. EU kommissionen har även som prioritet att rusta Europa för den digitala tidsåldern och stärka företagens potential att dra nytta av den digitala omställningen. Förslagets mål är förenligt med dessa långsiktiga planer.

En annan av kommissionens prioriteringar är att göra uppbörden av skatter bättre och det är en av de centrala delarna i detta förslag. Detta förslag ger dels stöd åt strategin för hållbar tillväxt som EU satt upp och som syftar till minskade efterlevnadskostnader för företag samt dels till agendan för konkurrenskraftig hållbarhet som strävar efter att stödja en mer hållbar och rättvisare ekonomisk verksamhet. (Europeiska kommissionen 8.12.2022, RÅDETS DIREKTIV, sidan 10)

Förslaget om mervärdesskatt i den digitala tidsåldern är även förenligt med nuvarande lagstiftning inom det digitala området. Ett exempel är elektronisk fakturering vid offentlig upphandling, som är ett EU-direktiv mellan företag och myndigheter och avsett att främja användandet av en allmän europeisk standard för e-fakturering i medlemsländerna för att underlätta samstämmighet på EU-nivå. Medlemsländerna har nämligen varierande juridiska krav och tekniska standarder för e-fakturering, vilket kan medföra svårigheter vid gränsöverskridande transaktioner. I detta förslag fastslås att det är detta e-faktureringsformat, som kommer att utgöra standardmetod gällande kravet på obligatorisk e-fakturering vid gränsöverskridande transaktioner. (Europeiska kommissionen 8.12.2022, RÅDETS DIREKTIV, sidan 11)

2.9 Förenligt med subsidiaritetsprincipen

En bristande övervakning och uppbörd av mervärdesskatt samt onödigt höga administrativa kostnader, är en gemensam nämnare för medlemsländerna inom den europeiska unionen, så ifall dessa ärenden åtgärdas nationellt skulle de kunna snedvrída den interna konkurrensen mellan företag inom unionen. Samordnade åtgärder för införandet av ett mer enhetligt momssystem ansågs vara bättre än nationella regler för rapporterings- och registreringsansvar, enligt de företag som ingick i ett av EU kommissionens upprättade riktade samråd. (Europeiska kommissionen 8.12.2022, RÅDETS DIREKTIV, sidorna 11-12)

2.10 Förenligt med proportionalitetsprincipen

För att kunna förverkliga ett EU-omspännande krav på digital redovisning av moms är det en förutsättning att det råder driftskompatibilitet mellan medlemsstaternas och europeiska unionens informationssystem. (Europeiska kommissionen 8.12.2022, RÅDETS DIREKTIV, sidan 12)

2.11 Anordnandet av ett offentligt samråd

Ett offentligt samråd inrättades också med syfte att få insikter om de berörda parternas åsikter om huruvida rådande momssystem är anpassat till den digitala tidsåldern. Att det råder ett gap mellan det nuvarande momssystemet och den digitala tidsåldern, var alla berörda parter överens om. De som deltog i enkätundersökningen var även överens om att det skulle kunna finnas fördelar med ett krav på digital rapportering av momsutgifter och de tydliggjorde också att de helst antar en e-faktureringslösning som även kan implementeras i den nationella inrikeshandeln, samtidigt som de även efterfrågade ett större självbestämmande för medlemsländerna gällande kraven på den digitala rapporteringen av de nationella momsutgifterna. (Europeiska kommissionen 8.12.2022, RÅDETS DIREKTIV, sidan 14)

3 FÖRÄNDRINGAR SOM FÖRSLAGET MEDFÖR

I det här kapitlet kommer jag att undersöka på vilket vis det här förslaget kommer att minska på de bördor som är relaterade till momsbeskattningen samt göra momsförfarandena administrativt lättare att handskas med, för företag som bedriver gränsöverskridande handel gentemot andra företag inom unionen. Undersökningen utförs genom att jag redogör för de förändringar som förslaget medför och på så vis åskådliggörs ifall förslaget uppfyller sitt syfte.

3.1 Förändringar som föreslås till direktiv 2006/112/EG

För att detta förslag skall kunna bli verklighet kommer man att behöva stryka, förändra och lägga till en del artiklar i momsdirektivet. I de kommande styckena kommer jag att redogöra för de ändringar i momsdirektivet, som EU-kommissionen har lämnat in för godkännande till RÅDETS DIREKTIV. Jag kommer att beskriva konsekvenserna av de föreslagna förändringarna samt för hur nuvarande lagstiftning ser ut för det som skall försändras.

3.2 Huvudregeln för sändande av fakturor kommer att vara e-fakturering

Målet om e-fakturering som huvudregel vid sändande av fakturor, berör artiklarna 217, 218 och 232 i momsdirektivet. Momsdirektivet har fram tills nu jämställt pappersfakturor och elektroniska fakturor och i artikel 232 förordnas att fakturamottagaren måste ge sitt godkännande till att avsändaren får sända elektroniska fakturor. Artikel 232 har således bromsat utvecklingen av e-fakturering, då företag har varit tvungna att även ha i bruk och underhålla sitt traditionella faktureringsalternativ, vid sidan av övergången till e-fakturering. Med anledning av detta kommer artikel 232 att strykas ur momsdirektivet, för att man skall kunna försäkra sig om att företag som fakturerar elektroniskt inte skall behöva vara avhängig kundens godkännande vid e-fakturering.

Artikel 218 kommer att kompletteras med en föreskrift om att standardsystemet för sändandet av fakturor kommer att vara e-fakturering. Dock kommer företag

även i fortsättningen att ha möjlighet att sända pappersfakturor, men detta kräver att medlemsstaten i fråga accepterar denna faktureringsform. Artikel 218 föreskriver i dagens läge att medlemsstaterna bör acceptera fakturor som sänds både i pappersform som i elektroniskt format (momsdirektivet artikel 218). (Europeiska kommissionen 8.12.2022, RÅDETS DIREKTIV, sidan 19)

Elektroniska fakturor som begrepp i momsdirektivet, kommer även att ändras till att ifortsättningen refereras till som stukturerade elektroniska fakturor. Denna ändring görs för att begreppet på ett bättre sätt skall överensstämma med begreppet om elektronisk fakturering vid offentlig upphandling, som i den europeiska momslogsstiftningen styr den elektroniska faktureringen mellan företag och myndigheter. (Europeiska kommissionen 8.12.2022, RÅDETS DIREKTIV, sidorna 19-20)

3.3 Tidsfristen för sändande av fakturor som gäller gemenskapsinterna varuleveranser och levererande av tjänster med omvänd betalningsskyldighet

Enligt nuvarande momsregler så är tidsfristen för sändandet av en faktura så lång som upp till 45 dagar, för fakturering som gäller gemenskapsinterna varuleveranser och tjänsteförsäljning med omvänd betalningsskyldighet. Denna tidsfrist fastställs i artikel 218 i momsdirektivet och gäller tiden mellan då en beskattningsbar händelse ägt rum och då en faktura utfärdas. EU-kommissionen föreslår en ändring av den fastställda tidsfristen till två dagar, med tanken på behovet om realtidsinformation som motivering. Då rapporteringen grundar sig på sändandet av en faktura, så behöver tidsfristen vara kortast möjliga med hänsyn till EU-kommissionens föreslagna nya rapporteringssystem, då detta system bygger på transaktioner i realtid.

3.4 Samlingsfakturornas avlägsnande

I artikel 223 stadgas möjligheten att utfärda samlingsfakturor för flera olika varuleveranser och tjänsteförsäljningar. Då avsikten med rapporteringssystemet

är att ha tillgång till transaktioner i realtid och försöka understödja införandet av elektroniska fakturor, så kommer samlingsfakturor att förbjudas. Med anledning av detta fyller artikel 223 heller inte längre någon funktion och kommer att helt och hållet strykas ur momsdirektivet.

3.5 Fakturans uppgifter

Den automatiska rapporteringsprocessen bygger på att den elektroniska fakturan innehåller alla de uppgifter som skatteförvaltningarna behöver. Med anledning av detta kommer artikel 226 i momsdirektivet att ändras för att man skall kunna försäkra sig om att alla rapporterbara uppgifter är inkluderade i fakturan.

Ändringen innebär att fakturorna skall innehålla uppgifter om till vilket bankkonto fakturan skall betalas samt betalningsdatum och betalningssumma för varenda verklig betalningstransaktion. Ifall det handlar om en ändringsfaktura, skall det i denna ändringsfaktura framkomma uppgifter om affärshändelsens originalfaktura. (Europeiska kommissionen 8.12.2022, RÅDETS DIREKTIV, sidan 20)

3.6 Digitalt rapporteringssystem för gemenskapsinterna transaktioner

Man kommer att ersätta de nuvarande sammandragsdeklarationerna med regelkrav på digital rapportering för de transaktioner som i nuläget omfattas av sammandragsdeklarationen. Detta kommer att medföra en kvickare rapporteringsprocess, där skatteförvaltningarna får informationen på ett snabbare sätt och med en bättre kvalitet. Det enda som i dagens läge innefattas av sammandragsdeklarationerna men som inte kommer att omfattas av kravet på digital rapportering, är överföringar till så kallade avropslager, av den enkla anledningen att dessa kommer att upphöra att existera.

I momsdirektivet kommer det att föreskrivas om det digitala rapporteringssystemets centrala delar. Transaktionsbaserade uppgifter skall överföras med max två arbetsdagens dröjsmål, räknat från då fakturan ställts ut eller den dag då den borde ha skickats. Informationen skall sändas elektroniskt till

skatteförvaltningarna och medlemsstaterna skall ombesörja för att medel finns för ett förverkligande av denna process. Uppgifterna skall kunna överföras direkt av företaget eller av en tredje part för företagets räkning och detta kan genomföras med användandet av den europeiska standarden. Medlemsländerna kan dock godkänna att företag använder en annan typ av standard för översändande av information, men de bör då också tillåta nyttjandet av den europeiska standarden. Oavsett så bör det elektroniska fakturaformatet som medlemsstaterna tillåter och företagen sedan använder i sin fakturering, vara driftskompatibelt med den europeiska standarden. Men de här reglerna ger ändå medlemsländerna och beskattningsbara personer ett visst utrymme för användande av egna format i sin fakturering, dock finns det i de nya momsreglerna definierat att det bör vara i bruk åtminstone en standard som är accepterad och kan användas i alla medlemsländer, så att faktureringen av de gemenskapsinterna transaktionerna kan göras med den europeiska standarden i alla medlemsländer och så att man på så vis undviker onödig anpassning till olika faktureringsystem. (Europeiska kommissionen 8.12.2022, RÅDETS DIREKTIV, sidan 21)

I de nya momsreglerna finns det nya föreskrifter gällande vilken information som beskattningsbara personer bör lämna för varje transaktion och i princip är dessa uppgifter de samma som är inkluderade i sammanställningarna. Skillnaden är att det nu handlar om transaktionsspecifika uppgifter istället för sammanställningarnas kundspecifika sammanräknade uppgifter. Därtill bör företagen även lämna uppgifter om till vilket bankkonto som fakturan skall betalas samt dess betalningsdatum och vid utfärdandet av en korrigeringsfaktura, också lämna uppgifter om dess originalfaktura. (Europeiska kommissionen 8.12.2022, RÅDETS DIREKTIV, sidorna 21-22)

Medlemsländerna kan i nuläget be om mer specificerade uppgifter om en gemenskapsintern transaktion, vilket inte längre kommer att behövas med de nya momsreglerna då likadana uppgifter kommer att finnas i faktureringsformatet oavsett i vilket medlemsland faktureringen görs. Enligt nuvarande momsregler är

det också helt frivilligt och upp till medlemsstaterna själva att reglera huruvida beskattningsbara personer måste deklarerat gemenskapsinterna förvärv av varor eller överföringar som jämföras med sådana. I och med de nya momsreglerna och införandet av ett nytt digitalt rapporteringssystem som bl.a. ersätter nuvarande sammanställningar, så kommer en del av momsdirektivets artiklar som hänvisar till sammanställningarna att redigeras och ersättas med anvisningar till det nya rapporteringssystemet. De artiklar där sammanställningarnas olika aspekter finns stadgade, skall tas bort ur momsdirektivet helt och hållet, då de inte längre uppfyller något syfte. (Europeiska kommissionen 8.12.2022, RÅDETS DIREKTIV, sidan 22)

3.7 Digitalt rapporteringssystem för levererande av varor och tjänster inom medlemsstaternas gränser

Detta förslag med införandet av ett digitalt rapporteringssystem istället för nuvarande sammanställningar, är även en strävan till att på ett bättre sätt kunna samordna de inhemska rapporteringssystem som de enskilda medlemsländerna använder sig av, för att på så vis kunna minska på de administrativa faktureringskostnaderna samt efterlevnaden av regelverk för företag som bedriver handel i fler än en medlemsstat. Det digitala rapporteringssystem som förslaget avser för gemenskapsinterna transaktioner skall utgöra faktureringsstandard och är tänkt att vara den modell, enligt vilken de inhemska rapporteringssystemen skall anpassa sig efter. (Europeiska kommissionen 8.12.2022, RÅDETS DIREKTIV, sidan 22)

Förslaget kommer även att innebära nya föreskrifter i momsdirektivet som ger medlemsländerna möjlighet att införa obligatorisk e-fakturering för transaktioner på den inhemska marknaden, som avser leveranser av varor och tillhandahållande av tjänster momspliktiga företag emellan samt även transaktioner som ett momspliktigt företag utför till förmån för en privatperson. Ifall ett medlemsland beslutar sig för att införa obligatorisk e-fakturering för den inhemska marknaden, så måste detta rapporteringssystem följa vissa krav som finns som nya föreskrifter

i momsdirektivet. (Europeiska kommissionen 8.12.2022, RÅDETS DIREKTIV, sidorna 22-23)

De här nya föreskrifterna förordnar det som finns stadgat om rapporteringssystemet för gemenskapsinterna transaktioner. Rapporteringen skall ske transaktionsvis med maximalt 2 vardagars fördröjning av transfereringen av uppgifterna, från det att en faktura har sänts iväg eller skulle ha sänts iväg ifall företaget inte utfört sin förpliktelse att upprätta en faktura. Informationen skall föras över till myndigheterna direkt av företagen själva eller via en leverantör som erbjuder sådana sorters tjänster och den europeiska faktureringsstandarden skall vara ett faktureringsformat som medlemsstaten godkänner. I enlighet med momsdirektivets nya riktlinjer så är det fritt fram för medlemsländerna att erbjuda företagen olika hjälpmedel för transfereringen av uppgifterna för att på så vis kunna tillgängliggöra företagen detta elektroniska rapporteringssystem på ett så bra sätt som möjligt.

Det är inte enbart de elektroniska rapporteringssystem som medlemsländerna inför i framtiden, som skall följa de villkor som finns fastställda i momsdirektivet, utan även de medlemsländer som redan har upprättat elektroniska rapporteringssystem kommer att behöva justera sina redan befintliga rapporteringssystem till de här nya kraven. Detta förslag har därför en tidtabell för när de olika nationella rapporteringssystemen skall vara justerade i enlighet med de här kraven dvs. senast år 2028. Friheten för medlemsländerna att införa regleringar för att kunna försäkra sig om att alla momspengar kommer staten tillgodo, kommer enligt detta förslag fortsättningsvis att kvarstå. Men staterna kommer att ha en mer inskränkt frihet då det kommer till rapporteringsförpliktelser. (Europeiska kommissionen 8.12.2022, RÅDETS DIREKTIV, sidan 23)

3.8 Förändringar som föreslås till förordning 904/2010

I förslaget om moms i den digitala tidsåldern kommer momsdirektivets nuvarande sammanställningar att ersättas med transaktionsbaserade

rapporteringskyldigheter. I och med denna ändring i momsdirektivet, så kommer förordning 904/2010 att behöva ändras som ett praktiskt komplement, så att praktiska bestämmelser finns tillgängliga angående informationsutbytet medlemsländerna emellan, praktiska föreskrifter gällande nödvändig it-infrastruktur och informationsutbytets reglerande genom de stadganden om skydd av personuppgifter som finns. (Europeiska kommissionen 8.12.2022, RÅDETS FÖRORDNING, sidan 1)

Om EU:s regelverk för administrativt samarbete finns det stadgat i förordningen och med anledning av förslaget krav på digital momsrapportering för gemenskapsinterna transaktioner, så kommer detta regelverk att behöva uppdateras. Till förordningen tillkommer en ny del under kapitel V "Lagring och utbyte av specifika upplysningar", som introducerar ett elektroniskt system för utbyte av information om mervärdesskatt. Detta system benämns VIES och skall göra det möjligt för medlemsländerna att utbyta en större mängd mervärdesskatteuppgifter och med större utbytesfrekvens än tidigare. (Europeiska kommissionen 8.12.2022, RÅDETS FÖRORDNING, sidan 4)

Informationen om mervärdesskatt som utbyts genom systemet VIES kommer antagligen att behandla personuppgifter, men uppgifterna som insamlas på grund av de digitala rapporteringskraven skulle dock vara avgränsade till gemenskapsinterna transaktioner mellan företag och kommer således inte att inbegripa transaktioner mellan företag och konsumenter. Därtill kommer de uppgifter som insamlas och skickas till VIES att enbart vara begränsade till det som krävs för en felfri uppbörd av mervärdesskatt, dvs. man har använt sig av uppgiftsminimering som princip och således behandlas inte alla uppgifter i fakturan i VIES. (Europeiska kommissionen 8.12.2022, RÅDETS FÖRORDNING, sidan 5)

3.9 Introducerandet av det centrala VIES

Artikel 24g handlar om att upprätta ett centralt VIES system, där både kommissionen och medlemsländerna underhåller sina olika elektroniska system för att underlätta överföringen av den information som behövs. De mest betydande uppgifterna som medlemsländerna genom sina olika nationella elektroniska system överför till det centrala VIES, kommer att vara de uppgifter som samlas in med anledning av kravet på digital rapportering.

Artikel 24h berör uppgifternas kvalitet och tillgänglighet. Det är helt avgörande att uppgifterna är av god kvalitet och aktuella för att man skall kunna försäkra sig om att det centrala VIES skall kunna fungera som det skall dvs. ge stöd för granskning av uppgifter som rapporteras in via de nationella systemen. (Europeiska kommissionen 8.12.2022, RÅDETS FÖRORDNING, sidan 7)

3.10 Utfasning av det nuvarande VIES

Det nuvarande VIES systemet kommer att vara i kraft i 2 år efter det att man etablerat det centrala VIES, eftersom man vill undvika svårigheter med att avstämna uppgifter som redovisats via sammanställningarna, fram tills dess att obligatorisk e-fakturerings introduceras. Artikel 31 kommer också att omformas så att den refererar till uppgifter som lagras i det centrala VIES, istället för det nuvarande VIES där uppgifter om momsregistrerade personer samt personer som deltar i gemenskapsinterna transaktioner finns lagrade. (Europeiska kommissionen 8.12.2022, RÅDETS FÖRORDNING, sidan 9)

4 SLUTDISKUSSION

Målet med EU-kommissionens förslag är att göra momssystemet bättre för företag och minska på de bördor som mervärdesbeskattningen utgör för företag som idkar gränsöverskridande verksamhet inom den europeiska unionen. Förslaget är även ett strategiskt led i tanken om ett slutgiltigt momssystem inom den europeiska unionen. Med förslaget vill man utnyttja de digitala hjälpmedel som idag finns att tillgå, vid uppbärningen av mervärdesskatt samt underlätta omställningen till ett gemensamt momssystem för medlemsländerna inom unionen.

Genom en uppdatering av det allmänna momsdirektivet i europeisk mervärdesbeskattning, kommer rapporteringen av momsuppgifterna att vara i digitalt format och således skapas alltså möjligheten till en realtidsrapportering av mervärdesskatteuppgifterna. Förutsättningen för denna realtidsrapportering är införandet av obligatorisk e-faktureringsregler kring standarder för e-fakturor och tidsfristen för utfärdandet av e-fakturor. Därtill skall fakturornas innehåll vara mer komplett än tidigare och samlingsfakturor kommer inte längre att tillåtas. Skyldigheten att lämna in sammandragsdeklarationer och deklarationer om överföring av varor till avropslager, kommer därtill att upphöra. Förslaget kommer att innebära en minskad frihet för medlemsländerna, när det gäller mervärdesbeskattningens rapporteringsskyldigheter. EU-länderna kommer dock att lika självständigt som tidigare, själva besluta om hur man ämnar driva in sina momsintäkter.

På längre sikt är det tänkt att obligatorisk e-faktureringsregler skall börja tillämpas på medlemsländernas inhemska marknader, detta förslag är således ett först steg mot denna målsättning och kommer alltså enbart innefatta den gemenskapsinterna handeln mellan medlemsländerna emellan. Medlemsländerna får dock enligt de förändringar som förslaget medför, bättre möjligheter att börja tillämpa momsrapportering i realtid på sina respektive inhemska marknader. Efterlevnaden av detta förslag förutsätter nämligen en anpassning av

faktureringsystemen till den europeiska e-fakturastandarden, vilken medlemsländerna sedan på frivillig basis kan börja tillämpa som e-fakturastandard på den inhemska marknaden. Dessutom kräver förslaget att EU-länderna upprättar system och kanaler för de momsuppgifter som samlas in från gränsöverskridande transaktioner och sedan skall rapporteras till det centrala VIES. Medlemsländerna bör enligt förslaget underhålla sådana här informationssystem och systemen kommer därmed att vara tillämpliga vid en eventuell insamling av digitala momsuppgifter på den inhemska marknaden. Huruvida medlemsländerna övergår till digital momsrapportering i sin inrikeshandel, kommer antagligen att vara avhängigt de erfarenheter som uppstår vid detta förslags eventuella förverkligande.

Min undersökning visar att rapporteringsskyldigheterna kommer att minska för finländska företag, ifall man godkänner EU-kommissionens förslag. Att utfärda, förmedla, hantera och ta emot e-fakturer, innebär i allmänhet kostnadsbesparingar för företag. Med hänsyn till de programvarukostnader som uppkommer vid ibruktagnig av ett e-faktureringsystem och de olika underhållsavgifterna baserat på företagets storlek och mängden sända / emottagna e-fakturer, är det emellertid utmanande att mer detaljerat redogöra för de ekonomiska konsekvenser som detta förslag innebär för finländska företag. Ifall detta förslag godkänns och på så vis blir en del av den europeiska momsagstiftningen, så kommer obligatorisk e-fakturering vid gränsöverskridande handel mellan företag inom EU att tas i bruk 1.1.2028.

KÄLLOR

Skriftliga publikationer

Barajas, K., Forsberg C. & Wengström Y., 2013, Systematiska litteraturstudier i utbildningsvetenskap: Vägledning vid examensarbeten och vetenskapliga artiklar, 1 uppl., Bokförlaget Natur och Kultur, Stockholm.

Ad van Doseum, Herman van Kesteren, Gert-Jan van Norden, 2016, Fundamentals of EU VAT LAW , Bokförlaget Kluwer Law International, Nederländerna.

Sanna Lahti, Tero Salminen, 2014, Digitaalinen taloushallinto, 1 uppl., Bokförlaget Sanoma Pro Oy, Helsingfors.

Elektroniska publikationer

Skatteförvaltningen 2.6.2020. Momsbeskattning. Hänvisat 26.4.2023. <https://www.vero.fi/sv/foretag-och-samfund/skatter-och-avgifter/momsbeskattning/vad-ar-mervardesskatt/>

EUR-Lex 1.1.2024. RÅDETS DIREKTIV 2006/112/EG av den 28 november 2006 om ett gemensamt system för mervärdesskatt. Hänvisat 22.3.2024 <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/PDF/?uri=CELEX:02006L0112-20240101>

Skatteförvaltningen 2.1.2017. Momsbeskattning vid utrikeshandeln. Hänvisat 21.4.2023. <https://www.vero.fi/sv/foretag-och-samfund/skatter-och-avgifter/momsbeskattning/utrikeshandel/>

Skatteförvaltningen 15.11.2021. Momsbeskattning av tjänster vid utrikeshandel. Hänvisat 23.9.2023. https://www.vero.fi/sv/Detaljerade_skatteanvisningar/anvisningar/48679/momsbeskattningen-av--tj%C3%A4nster-vid-utrikeshandel3/#7-best%C3%A4mmelser-om-f%C3%B6rs%C3%A4ljningsland

Skatteförvaltningen 1.9.2023. Faktureringskraven vis mervärdesbeskattningen.

Hänvisat

5.11.2023.

[https://www.vero.fi/sv/Detaljerade skatteanvisningar/anvisningar/48090/faktureringskraven-vid-mervardesbeskattningen2/](https://www.vero.fi/sv/Detaljerade_skatteanvisningar/anvisningar/48090/faktureringskraven-vid-mervardesbeskattningen2/)

Skatteförvaltningen 30.11.2021. Deklarera EU-försäljning med sammandragsdeklarationen för moms. Hänvisat 8.11.2023

<https://www.vero.fi/sv/foretag-och-samfund/skatter-och-avgifter/momsbeskattning/utrikeshandel/gemenskapsintern/sammandragsdeklaration/>

Skatteförvaltningen 15.1.2020. Anmälan om överföring till avropslager (call off-lager), blankettanvisning. Hänvisat 8.11.2023

<https://www.vero.fi/sv/skatteforvaltningen/kontakt-oss/blanketter/deklarationsanvisningar/anm%C3%A4lan-om-%C3%B6verf%C3%B6ring-till-avropslager-call-off-lager-blankettanvisning/>

Skatteförvaltningen 15.10.2020. Målet är momsrapportering i realtid. Hänvisat

14.5.2023. [https://www.vero.fi/sv/skatteforvaltningen/nyhetsrummet/andringar](https://www.vero.fi/sv/skatteforvaltningen/nyhetsrummet/andringar_i_beskattningen/uusi-sivuframtiden-f%C3%B6r-momsrapporteringen/m%C3%A5let-%C3%A4r-momsrapportering-i-realtid/)

[i_beskattningen/uusi-sivuframtiden-f%C3%B6r-](https://www.vero.fi/sv/skatteforvaltningen/nyhetsrummet/andringar_i_beskattningen/uusi-sivuframtiden-f%C3%B6r-momsrapporteringen/m%C3%A5let-%C3%A4r-momsrapportering-i-realtid/)

[momsrapporteringen/m%C3%A5let-%C3%A4r-momsrapportering-i-realtid/](https://www.vero.fi/sv/skatteforvaltningen/nyhetsrummet/andringar_i_beskattningen/uusi-sivuframtiden-f%C3%B6r-momsrapporteringen/m%C3%A5let-%C3%A4r-momsrapportering-i-realtid/)

Europeiska kommissionen 8.12.2022. Förslag till RÅDETS DIREKTIV om ändring av direktiv 2006/112/EG vad gäller mervärdesskatteregler för den digitala tidsåldern.

Hänvisat

18.5.2023.

[https://eur-lex.europa.eu/legal-](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/PDF/?uri=CELEX:52022PC0701)

[content/SV/TXT/PDF/?uri=CELEX:52022PC0701](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/PDF/?uri=CELEX:52022PC0701)

Europeiska kommissionen 8.12.2022. Förslag till RÅDETS FÖRORDNING om ändring av förordning (EU) nr 904/2010 vad gäller de arrangemang för administrativt samarbete på mervärdesskatteområdet som krävs för den digitala tidsåldern. Hänvisat 3.3.2024. eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/PDF/?uri=CELEX:52022PC0703